

— Իսկ ԱՐՄԱՇԻ մէջ Մաղաքեան Ստեփանոս արքեպսկօի [ծն. Ատարագար 1803] առաջնորդութեան առնել (1856 - 65) հիմնուած վրակ տպարանը եղած է

210. **Չ(արիտիան) Ա. Աճ.աճ.ի Քանդիր** : Խանգարեալ այս վանքը Մաղաքեան Ա.ի շնորհիւ ծաղկած է : Անոր ջանքերով կը բացուին ուսումնարան և տպարան՝ 1863ի վերջերը : 1864 Օգոստ.ին է որ կ'սկսի հոն հրատարակուիլ **Յոյս** բանասիրական ամսաթերթը «Դրօշակ Հայրենեաց» տիտղոսով, որուն Ա. քիւին սկիզբը «Յերախաչքիս նորանաստատ տպարանիս» վերնագիրով ոտանաւոր ձօն մը կայ՝ միաբաններուն զգացած ուրախութիւնն արտայայտող : Յառաջ բերենք հատուած մը այդ ներքողեանէն՝ երախտաւոր վանահօր ուղղեալ .

*Քեզ ոչքեմն հոսեաց ի մեզ աղբիւր մեղու և կարին ,
Չոր արբ երբեմն աշխարհ մեր 'ի փոակացն Եղեմին ,
Եւ Քեզ ահա պարտեալն յանցիտոտրեան խաւար խոր ,
Մեարտեան արիւնջն ձաձանջ շերկիւց կամար ծագէ նոր ,
Քեզ այդ հանձար Գերմանացոյն 'ի մեհաւստանս կաշաւ մուտ . . .*

ԱՐՄԱՇԻ ԶԱՐԻԱՓԱՆ Ա. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ ՏԱՃԱՐՆ ՈՒ ՎԱՆՔԸ

Տպարանին կազմակերպութեան գործին հոգ տարած են միաբան չորս վարդապետներ . — Գեորգ Ալեքսանեան , Պօղոս Խոյտամեան , Խորեն Աշրգեան և Ս. փան Սմբատեան (Փոտոս-ձենց) : Մաղաքեան Ա. փախճանած է Պարտիզակ՝ 29 Օգոստ. 1865ին : Յաջորդ տարին վանքն Իգմիաի վիճակէն զատուելով՝ Արմաշն ու Խաակալը բեմ կը պահէ իրեն և «առաջնորդ»ներ այնուհետեւ կը կոչուին «վանահայր» (Աշրգեան , Սրմանեան , Գուրեան) : Վանքը վիճակային խնդիրներէ զերծ՝ զարկ կու տայ ուսումնական մասին : Աշրգեանի օրով կը բացուի Ս. Դեմոդեանց գիշերօր. վրձինը որ սակայն քանի մը տարեշրջան միայն կը բոլորէ և 1878ին կրքաւոր կը փակուի : **Յոյսն** ալ նոյն տարին դադրած է : — Ու Բիւրքճեան տպագրիչին մահուամբ՝ այս վանքը ծախու կ'առնէ Եւրոպայէն հասած անոր գործիքները : — 1879 ին Արմաշցի ՄԱՐՏԻՐՈՍ ՄԱՎ.ԵԱՆԻ վարձու կը տրուի Արմաշի տպարանին կազմաժքը . գայով տատերուն՝ ամ-